Plan van Aanpak Scheidsrechtertevredenheid

Op basis van de analyse van de tevredenheidsmeting 2025 en input vanuit officials, verenigingen, kaderleden en medewerkers is een Plan van Aanpak (PvA) opgesteld om de scheidsrechtertevredenheid verder te verbeteren. Officials vormen immers een belangrijke groep mensen, die helpen om de volleybalsport te organiseren en in goede banen te leiden. Voor de sport is het van belang dat officials hun taken met plezier en naar tevredenheid kunnen vervullen. Dit plan van aanpak beoogt door te bouwen op het goede fundament dat we als sport kennen en met een paar interventies een verdere stimulans aan de scheidsrechtertevredenheid te geven.

Dit plan van aanpak is besproken met de medewerkers arbitrage en de Werkgroep Arbitrage. De aanpak richt zich op 3 actielijnen om de tevredenheid en motivatie van officials de komende jaren te verbeteren:

1. Veiligheid en respect jegens officials
2. Begeleiding & coaching van officials
3. Waardering & imago van officials verbeteren

Aan de bondsraad wordt gevraagd welke aanvullingen en/of aanscherpingen zij heeft bij dit plan van aanpak. Nadat deze feedback verwerkt is, zal dit plan vervolgens gedeeld worden met de scheidsrechters en de verenigingen en zal dit plan van aanpak de komende jaren geïmplementeerd worden.

Actielijn 1: Veiligheid & respect richting officials

- We zetten erop in om verenigingen te activeren om te komen tot een gewenste ontvangst van officials in hun hal. Dit kan bijvoorbeeld door een ‘welkom e-mail’ naar de officials te sturen voorafgaand aan de wedstrijd of officials bij binnenkomst actief te ontvangen. We gaan verenigingen informeren over het belang van deze houding en hen handvatten bieden om daar invulling aan te geven. Deze interventie is van toepassing op alle niveaus en geldt zowel voor officials die in eigen hal actief zijn als officials die op bezoek komen. Doel is dat officials zich welkom en zich gewaardeerd voelen op de club waar ze de wedstrijd fluiten.

- We gaan aan de slag om ervoor te zorgen dat 100% van de teams in de Eredivisie t/m Promotieklasse een aanvoerder heeft geregistreerd. De aanvoerder ontvangt vervolgens voorafgaand aan de wedstrijd een factsheet met daarin de informatie over wedstrijd waarin ook de official(s) vermeld staan. Als er geen aanvoerder bekend is, dan ontvangt de wedstrijdsecretaris de factsheet. Op die manier informeren we teams over de official en wat er van de aanvoerder/thuisclub verwacht wordt.

- Naast een betere ontvangst, zetten we ook in om officials beter te informeren over welke stappen zij kunnen zetten indien ze te maken krijgen met (grens) overschrijdend gedrag en/of incidenten tijdens en rondom wedstrijden. Via de Infographic wordt duidelijk en zichtbaar gemaakt welke aanpak de meest passende is. Op die manier helpen we officials om ongewenst gedrag meer te melden en hen te laten zien dat we als bond actief met dergelijke signalen en/of meldingen aan de slag gaan.

- Aanvullend op bovenstaande gaan we eveneens onderzoeken of officials, signalen over hallen, teams of clubs (niet zijnde grensoverschrijdend gedrag of tuchtzaken) op een laagdrempelige manier aan Nevobo kunnen doorgeven, zodat we sneller en gerichter acties kunnen ondernemen. Hiermee willen we incidenten snel en adequaat oplossen, voordat deze leiden tot een grotere uitdaging

- Een nieuw fenomeen waar we op willen inzetten, is het tegengaan van onrespectvol gedrag jegens de official vanuit publiek. Dat is echter niet altijd eenvoudig omdat niet altijd duidelijk is wie vanuit het publiek precies het ongewenste gedrag vertoont en als bond kunnen we er niet altijd op handhaven omdat niet iedereen op de tribune lid is van Nevobo. Daarom gaan we de komende periode in gesprek met andere sportbonden hoe zij hiermee om gaan en gaan we verenigingen aanspreken op het gedrag van het publiek en de rol die zij daarin te vervullen hebben.

- De komende seizoenen zullen we bijeenkomsten tussen coaches en officials gaan organiseren per divisie/klasse om met elkaar in gesprek te gaan over de wederzijdse verwachtingen. Hierbij willen we de focus leggen op positieve zaken, namelijk hoe coaches en officials elkaar kunnen versterken om voor alle deelnemers het sportplezier te vergroten. Op die manier willen we meer acceptatie en respect creëren tussen coaches en officials en bewerkstelligen dat zij gezamenlijk actie ondernemen als er sprake is van ongewenst gedrag.

- Ook gaan we ons inspannen om meer inzicht te krijgen in de mate waarin officials waarschuwingen en gele kaarten in zetten. Dit om beter in beeld te krijgen wat er tijdens de wedstrijden gebeurt. De registratie van rode en geel/rode kaarten wordt via tuchtzaken afgehandeld, waarschuwingen en gele kaarten zijn nog onvoldoende in beeld. Het inzicht hierin kan helpen om deze instrumenten beter in te zetten en te kunnen bijsturen wanneer deze juist oneigenlijk benut worden.

Actielijn 2: Begeleiding/coaching van officials

- In de begeleiding willen we ons gaan richten op drie pijlers; technische begeleiding, mentale begeleiding en wedstrijdmanagement. Daarmee breiden we de focus binnen de begeleiding uit, want die is nu voornamelijk nog gericht op de technische, vakinhoudelijke begeleiding. Uit het tevredenheidsonderzoek komt duidelijk naar voren dat officials daarnaast behoefte hebben aan begeleiding op het mentale vlak en op het gebied van wedstrijdmanagement.

- In het licht van bovenstaande gaan we ook meer differentiatie aanbrengen in de begeleiding van officials. De behoefte van de official worden gekoppeld aan de juiste begeleider. Denk hierbij aan iemand die meer technisch kan begeleiden of juist de inzet van een begeleider die veel expertise heeft op het mentale vlak. We streven ernaar dat begeleiders en beoordelaars worden aangewezen bij de juiste scheidsrechter zodat de begeleiding van grotere toegevoegde waarde wordt.

- Ook gaan we meer werken met mentoren. Dit zijn mensen die voor langere tijd als coach/aanspreekpunt fungeren voor een official. Zeker voor “jonge/ambitieuze” officials die willen doorstromen, maar ook voor officials die net gestart zijn met hun carrière. Op die manier krijgt een official een vast aanspreekpunt en kan een vertrouwensband worden opgebouwd, waarbij de mentor de official kan helpen bij diens ontwikkeling.

- Voor zowel de begeleiding als voor beoordelaars en mentoren gaan we extra mensen werven. Dit niet alleen om de capaciteit uit te breiden maar ook vanwege de bredere focus die we van deze functionarissen vragen. De focus zal in al deze rollen komen te liggen op kennisoverdracht, maar bovenal het zijn van een klankbord van de official. Voor deze actie dienen we echter goed in ogenschouw te houden dat het werven van deze mensen niet ten koste gaat van de invulling van de leveringsplicht.
- Komend seizoen zullen we gaan starten met het voeren van loopbaan gesprekken met officials, waarbij we starten met de officials die door de Nevobo worden aangewezen. Indien dit bevalt, is de vervolgstap om ook verenigingen dit instrument te laten implementeren. Doel van deze gesprekken is om inzichtelijk te krijgen welke ambities een officials heeft, hoeveel iemand wil fluiten en hoe lang iemand door wil. Op die manier kunnen we beter gaan aansluiten bij de behoeften van de officials en krijgen we bovendien beter zich op het verloop van scheidsrechters.

- Daar waar we beter zich willen krijgen in de toepassing van waarschuwingen en gele kaarten, willen we aan de andere kant officials beter uitleggen hoe de werkwijze van kaartgebruik en tuchtzaken ingeregeld is. Voor de officials is het vooral belangrijk dat je de context van deze instrumenten goed kent en je daarmee binnen de regels handelt. Dit zorgt ervoor dat het begrip bij teams en coaches ook toe zal nemen omdat dergelijke instrumenten dan naar verwachting minder vaak oneigenlijk zullen worden ingezet.

Actielijn 3: Waardering & imago van officials

- Al langer zetten we in om de rol van official te positioneren richting spelbegeleider/ wedstrijdmanager in plaats van de politieagent. De komende jaren gaan we hierop door. In de opleidingen is deze rolopvatting doorgevoerd en ook in de begeleiding en beoordeling zetten we hierop in. Deze rolopvatting delen we ook met de scheidsrechter-coördinatoren van verenigingen en bespreken we tevens in de bijeenkomsten tussen official en coaches. Officials zijn niet de foutenzoeker in een wedstrijd, maar dragen mede zorg voor een goed en eerlijk verloop van de wedstrijd met spelplezier voor alle deelnemers.

- Scheidsrechters in de Eredivisie gaan we na afloop van de livestream uitleg laten geven over beslissingen die zij genomen hebben. Datzelfde doen we indien mogelijk met beelden die vanuit de challenge beschikbaar zijn. Dit gaan we doen om collega officials inzicht te geven in de afwegingen die een scheidsrechter in het moment maakt. Op die manier maken we nieuwe, leerzame content en wordt ook duidelijk waarom een scheidsrechter gehandeld heeft zoals die heeft gedaan.

- We gaan weer een weerbaarheidscursus activeren of verglijkbaar aanbod voor de doelgroep ontwikkelen. Zodra er passend aanbod is, zullen we dit actief gaan aanbieden als bond aan onze officials. Doel hiervan is om scheidsrechters handvaten te geven, hoe ze om dienen te gaan met agressie, negatief gedrag en respect van deelnemers.

- Naast het bieden van handvatten aan officials, gaan we hen daar waar nodig ook aanspreken op gedrag of acties die niet passen bij de sport of handelen van een official. De begeleiders en beoordelaars hebben hier een belangrijke rol in. We werken ernaar toe dat de official respect krijgt door zijn handelen en acties tijdens een wedstrijd en niet omdat de official de “baas” is over de wedstrijd.

- Naast directe beïnvloeding van aanvoerders, coaches en officials zelf, zetten we communicatief in om de beeldvorming rondom het zijn van scheidsrechter positief te beïnvloeden. Met verhalen en beelden willen we met name de positieve, mooie kanten van arbitrage belichten. Ons doel is immers om meer scheidsrechter te werven, hen te behouden en de beeldvorming positief bij te stellen.

- Onlangs zijn we weer gestart om het vragen om feedback aan de aanvoerders na afloop van een wedstrijd. De komende jaren zetten we erop in om teams te activeren om bij iedere wedstrijd het teamfeedback formulier in te vullen. We gaan het formulier daarbij mogelijk wat anders van opzet maken zodat de feedback nog meer gericht is op ontwikkeling van de officials; wat deed die goed en waar zit groeipotentie. Het doel dat we daarmee willen bereiken is dat we enerzijds een completer beeld krijgen van de prestaties van de scheidsrechters, anderzijds dat we het beeld waarmee teams naar de official kijkt willen beïnvloeden. De feedback van teams bespreken we met de officials waarbij we van hen vragen deze feedback op waarde te schatten en daar hun voordeel mee te doen.

Met het uitvoeren van bovenstaande acties, is de verwachting dat de tevredenheid zal gaan verbeteren de komende jaren. In een volgende tevredenheidmeting die we eind 2028 zullen uitvoeren, zal duidelijk moeten worden of deze interventies tot het gewenste resultaat leiden. Daarbij realiseren we ons terdege het wijzigingen van de beeldvorming of het beïnvloeden van de cultuur om een lange adem vraagt. We gaan dan ook vinger aan de pols houden of de ontwikkeling zich de goede kant op beweegt en waar nodig aanvullende interventies oppakken, mocht de praktijk daarom vragen.

Voor dit plan van aanpak is in eerste instantie geen aanvullend budget benodigd. De instrumenten die we inzetten zijn grotendeels al beschikbaar, maar worden alleen net anders gericht. Datzelfde geldt voor de inzet van de medewerkers arbitrage, begeleiders en beoordelaars.

Vraag aan Bestuur/Bondsraad

Welke aanvullingen of aanscherpingen heeft het bestuur/de bondsraad bij dit plan van aanpak?